

Mors dag.

Det har blivit en vacker sed att varje år fira Mors dag. En dag på året då alla vackra tankar gå till Mor, var hon än befinner sig, långt ifrån sina barn, levande bland dem, eller för länge sedan död.

Alla ha haft en Mor, och alla ha säkert något minne kvar av sin Mor, och de som ha sin Mor i livet veta nog att det är den bästa människa i världen. Åtminstone vill Mor vara det för sina barn, den bästa och den kärleksfullaste. Om sedan inte barnen förstå det och uppskatta det, är det inte Mors fel, hon har säkert i allting gjort sitt bästa.

Mors plats är hemmet och utan Mor kan det inte bli något hem. Ju mindre tid Mor får ägna sig åt hemmet, ju mindre blir det ett riktigt hem. Våra estlandssvenska mödrar få nog för liten tid ägna sig åt hemmet och därför blir det väl också därefter. Skulle inte ni mödrar på Mors dag kunna komma med en anhållan hos edra män, att ni mera finge tid för hemmet och de moderliga sysslorna? Eller försök på Mors dag känna behov därav! Jag är säker på att edert anseende steg, om ni mer finge ägna er åt hemmet.

Mor som varit den livgivande åt alla bör alltid äras, men särskilt på hennes egen dag. Kunna vi bara visa henne tillräklig ära och vördnad på Mor dag, ha vi kanske svårt att frångå den vanan senare. Mor bör känna det stöd hon så väl behöver, och ingenting är väl lättare än att stödja och

Nargö kapell färdigt i sommar.

Inviqning i augusti.

Arbetet på Nargö kapellbygge, som av ekonomiska skäl stått stilla i icke mindre än fyra år, kommer i dagarna att återupptagas. Avbrottet kan med rätta tyckas ha varit mer än lovligt långt. Det stora uppehållet betyder dock ingalunda att man på ansvarigt håll varit sysslolös. Mellantiden har använts till betalning av den stora skuld församlingen gjort på bygget samt insamling av medel för de återstående arbetena. Under vintern och våren ha tillgångarna raskt ökat, så att man nu kan anse kapellet säkerställt, även om några hundra kronor ännu fattas.

Av byggnadsarbeten återstå den yttre och inre väggbeklädnaden samt allt målningsarbete. Ritningarna till bänkarna äro färdiga, och en firma i Tallinn kommer att tillverka dem.

Inviqningen hade man tänkt sig kunna hålla någon söndag i augusti månad. Förmodligen kommer den att förrättas av Biskop Rahamägi. En hel del

hjälpa sin egen Mor när hon har blivit gammal och sätter så stort värde på varje liten kärleksbevisning. Vi böra minnas, att Mor begär så lite, men dock att bli erkänd som Mor.

Mors dag är en alldeles för kort dag, om vi på den skola hinna skänka tillbaka allt vad Mor under vår livstid gett oss. Därför må den endast bli till den dag på året då vi samlar energi till att göra varje dag till en Mors dag under hennes återstående levnad. A.A.

gäster väntas från Sverige, bl. a. byrådirektör Nils Källström och kyrkoherde Bergman från Hedvig Eleonora i Stockholm, vilka båda i många år trofast arbetat för detta kapellbygge. Säkert skulle det också glädja nargöborna att vid tillfället få se så många som möjligt av sina tidigare rikssvenska präster, vilka alla medverkat till kapellet fullbordad.

Konsert i Stockholm till förmån för Nargö kapell.

På initiativ av byrådirektör Nils Källström hade tisdagen den 26 april anordnats en kyrkokonsert i Hedvig. Eleonora kyrka i Stockholm till förmån för Nargökapell. Vid konserten medverkade operasångaren Einar Andersson, konsertsångerskan Hervor Bertrand, musikdirektör Erik Erling en Stockholms kvartett samt A. Aspelin från Tallinn. Kolletk upptogs.

Pastor John Klasson.

F. kyrkoherden på Vormsö, John Klasson, som nu tjänstgör i Kalix församling i Sverige, fick ett häftigt gallstensanfall i början på februari månad och har sedan dess vårdats på Bodens lasarett för nämnda sjukdom. Nu i dagarna har emellertid pastor Klasson fått lämna sjukhuset och återvända till sitt hem i Kalix. Vid ett telefonsamtal med fru Klasson i mitten av april månad, bad hon att till alla vormsöbor få framföra sin hjärtliga hälsning. —lin.

Gammal-Svenskbyborna.

Alvin Isberg.

VI.

De enstaka svenska kyrkobönder, som stannade kvar på Dagö, estniserades snart, den sista svensken i Kertell dog år 1934, och de två, tre gamlingar i Reigi, som tala svenska, äro också snart försvunna.

Babels älvar

av

Harry Blomberg.

En bok för estlandssvenskar.

Dagösvenskarnas ställning på godset Hohenholm och deras utvandring är mycket utförligt skildrad av Harry Blomberg i hans bok "Babels älvar". "Babels älvar" skildrar hela denna tragedi i romantisk form.

Vid tiden för vår berättelses början finna vi svenskarna under sorgliga och förtryckta förhållanden på godset Hohenholm. Författaren skildrar livet i denna svenskby, sådant det ter sig i helg och söcken. De ledande männen äro Torsk och Vessinglag. Han beskriver arbetet ute på åker och äng, i regn och i solsken. Även bostäderna äro angivna på det sätt, som de nog säkerligen togo sig ut på den tiden: trångbodda, låga och mörka.

Men trots alla dessa dåliga förhållanden, ligger det ett skimmer av förnöjsamhet och frid över dessa människor. De arbeta träget på sina gårdar, som de blott i bokstavlig mening kunna kalla för sina, men i verkligheten äro de det icke.

De äro trogna sin gamla lutherska kristendom, sådan den utformats av deras förfäder. Kyrkan och prästen spela en stor roll i deras liv, men detta var icke förhållandet endast på Dagö, utan nästan på alla håll. Bibeln och psalmboken äro deras enda böcker och till prästen vänder man sig, när man är i nöd och behöver upplysningar.

Även deras frihetssträvan träder oss här till mötes. De vilja vara fria, svenska bönder, som kunna resa vart de vill. Gårdarna kan godsägaren ha som sin egendom, men icke deras person. De arbeta på sina gårdar och betala godsägaren vad de äro honom skyl-

Francos bombflygare kretsar över Barcelona.

Barcelona den 29 april.

Francos flygare äro återigen aktiva. Två gånger i dag bombarderade de Barcelona, varav det första bombardemanget krävde trettioen dödsoffer och över femtio sårade, medan antalet dödsoffer vid det andra bombardemanget ännu ej fastställts.

Francos flygare angrepo även på havet ett engelskt fartyg, Surrey Brook, som endast räddades därigenom att en fransk jagare kom till hjälp. Det första flygangreppet på Barcelona ägde rum klockan 8,25, då sju tremotoriga maskiner dök fram över havet och flögo in över staden.

Luftvärnsbatterierna hindrade maskinerna från att komma in över stadens centrum och de drevos snart bort av republikanska jagare, som genast gin-

diga. De sätta mycket högt sina förfäder och sina privilegier, som de fått av de gamla svenska konungarna. Men detta gör, att de ofta äro för mycket konservativa. Toren och Vessinglag däremot vilja ha det bättre, och de försöka även på alla möjliga sätt åstadkomma detta. Men när de skola utvandra, då märker man även en smula av hemlängtan och saknad efter det fäderneärvda hos dem.

Författaren skildrar också själva färden mycket noga, ända till Moskva. Hela denna färd är ett exempel på, hur det ter sig när människor, som icke varit borta från sin hemtrakt, komma ut i världen. De ha en pessimistisk syn på livet. De giva upp allt hopp ty de äro säkra på, att man fört ut dem för att gå under. Detta bidrager mycket till att försvåra ställningen. Alltid, när det ser mörkt ut, stå Toren och Vessinglag som Moses och Aron redo att hjälpa sina "israeliter" och blåsa in ny livslust i deras sinnen. Detta lyckas också för dem och särskilt står Toren som den självuppoffrande brodern. Boken slutar med att svenskarna anlända till Dnjepr och där börjar ett nytt liv för dem.

Slut.

Edvard Virgo död.

Torsdagen den 28 april avled i sitt hem efter en kort tids sjukdom direktören för handelsavdelningen i Utrikesdepartementet E. Virgo. Dödsorsaken var hjärtfel. E. Virgo har under hela Estlands självständighetstid stått i dess utrikes tjänst, han var medlem av den delegation som sedan Estland förklarat sig självständigt besökte de maktägande europeiska stater för att få Estland erkänt som självständig stat, senare sändebud i de Skandinaviska länderna och Lettland och nu senast som chef för avdelningen för utrikeshandel vid Utrikesdepartementet.

E. Virgos begravning bekostas av staten.

go upp, men innan de försvunno över havet, kastade de ned hela sin bomblast över en av förstäderna. Många av de femtio sårade väntas ej komma att överleva sina skador. En av bomberna föll ned i närheten av det engelska fartyget Stanbrook och anställde stora skador på skeppet, samt sårade en besättningsman. Klockan 11,40 ljud flygalarm över staden och tre maskiner dök fram, men de hunno aldrig kasta ned bomberna över själva staden, innan de blevo bortjagade. Surrey Brook, som var på väg från Gandia i provinsen Valencia med 425 ton apelsiner, bombarderades kl. 10,22 i förmiddags 29 sjömil öster om Barcelona. Tre maskiner angrepo fartyget och nedkastade sex bomber, som endast föllo ned ett par hundra meter från fartyget från stor höjd. Det engelska fartyget utsände per radio nödsignaler och tjugominuter senare dök den franska jagaren Ouragan med full fart upp och eskorterade sedan Surrey Brook till Caposan Sebastian, där den avlöstes av ett annat franskt krigsfartyg, som eskorterade fartyget ändå fram till Port Wendres.

Den gångna veckans synnerligen dåliga väder har gjort att operationerna i nordöstra Spanien avstannat. Lastbilarna ha måst taga sig fram genom träskliknande områden och på många ställen äro vägarna fullständigt ofarbara.

Ruhnu.

Från svenskbygdens avlägsnaste ort Ruhnu eller Runö som den hette förr i världen, ha vi de senaste dagarna erhållit livstecken. Öns själaherde pastor J. Lindström, som några dagar vistats i Tallinn berättar oss något av det viktigaste som hänt där under vintermånaderna: "Säl fisket som tidigare varit Runöbornas största inkomstkälla vintertid har detta år inte varit så givande, beroende på den dåliga isen. Dock har den bästa fångst dagen gett upp till 30 sälar, vilket inte kan sägas vara dåligt. Under tiden man inte kunde utöva sälfångst byggdes ekstockar för export på Sverige och varje man ägde när säsongen började 6-7-st ekstockar som nu ha vandrat över till Sverige och där funnit köpare.

Hälsotillståndet har varit gott och ett enda dödsfall har inträffat sedan nyår.

Inom församlinglivet arbetas det intensivt, församlingsaftnar, läsaftnar och syföreningsaftnar ha hela vintern hållits och avslutningen har varit stor. Under syföreningsaftnarna har systemen Ollén läst om Mongoliet för runöborna vilket intresserar dem i hög grad, då de därigenom fått höra att man där lever under ännu primitivare förhållanden än på Runö. Man förfärdigar på syföreningen runöarbeten som sedan försäljas i Sverige och behållningen tillfaller den planerade sjukstugan. Runöborna vilja på egen bekostnad uppföra en sådan och man har redan för detta ändamål börjat fälla timmer, och köra fram till sågen", slutar pastor Lindström.

Upprop till

dem som ämna sända sina barn till Svenska Progymnasiet.

Vid Svenska Progymnasiet öppnas hösten 1938 en I klass, i vilken inträde vinnes av begåvade elever, som slutat folkskolans fjärde eller femte klass och icke uppnått högre ålder än 13 år den 1 aug. 1938. Vid inträde anordnas examen som hålles den 7 juli kl. 9 i gymnasiets lokaler. Examen är skriftlig och vid behov även

Vormsi.

Vormsö Kooperativa Handelsförening höll sitt årssammanträde den 14 april på Vormsi Prästgård. Anslutningen av medlemmar var ganska stor, vilket visar att intresset för verksamheten växer år från år; men säkert! Förhandlingarna leddes av lär. Anders Nyman och protokollerades av pastor Joh. Rönnerberg. Dagordningen genomgicks från punkt till punkt och det konstaterades att saklighet och samförståndets anda rådde vid behandlingen av frågorna. Årsredogörelsen antogs så gott som enhälligt, likaså budgeten för år 1938. Årsmötet uttalade sitt tack till styrelse och affärsföreståndare samt revisorer för det nedlagda framgångsrika arbete under året 1937. Lars Broman omvaldes i styrelsen, varefter den fick följande sammansättning för 1938: A. Vesterblom, Joh. Lindström och Lars Broman. Revisorerna omvaldes även och äro: T. Friberg, Johan Hammerman och Halling. En livlig diskussion uppstod vid frågan om icke fullbetalda andelar och rätt till medlemskap. Stämman antog en bestämmelse som ålägger varje blivande medlem att fullbetala andelen à 10 kronor inom loppet av 5 år à 2 kronor årligen därvid erhålles även fullständig rösträtt i föreningens angelägenheter.

Efter det fyra timmar långa sammanträdet undfångades medlemmarna med en kopp te och bullar, under vilket den bekante tidningsmannen Carl Mothander kåserade om svenskbygdens ekonomiska problem och dess framtidsutsikter. Det hela belönades med livliga applåder. *Kooperatör.*

muntlig och omfattar modersmålet (diktamen), aritmetik och riksspråket enligt samma fordringar som i folkskolans fjärde klass. De som önska deltaga i examen måste vid folkskolans slut till gymnasiet kansli lämna in anhållan med bifogande av skolbetyg, födelseintyg och vaccineringsintyg.

Haapsalu den 25 april 1938.

A. Üksti,
rektor.

Syföreningsfest.

Alla svenskar i Tallinn och andra intresserade påminnas om svenska syföreningens fest i Olaisalen i Svartbrödraklubben söndagen den 8 maj kl. 5 e.m.

Det är svårt att säga vilken gång i ordningen denna fest anordnas — det började visst någon gång redan på 1800-talet. Och varje år har framgången varit lika stor. Årets fest blir säkerligen intet undantag. Som vanligt ha förberedelserna pågått hela året. Tombolans alltid uppskattade syalster äro denna gång om möjligt ännu vackrare och värdefullare än tidigare år. En välförsedd buffé, där var och en kan få vad han själv önskar, finnes. Därjämte utlovas ett trevligt underhållningsprogram med musik, solosång m. m.

Hela behållningen går till svenska församlingens fattiga och sjuka.

Stämningfull elevfest på Folkhögskolan.

Birkasvännernas sedvanliga vinterfest, som i år på grund av olika omständigheter uppskjutits till den 1 maj, hade som vanligt samlat fullt hus. Vormsö-, rikull-, vipall- och runöbor hade mött upp kring sitt Alma mater.

Efter rektor Byströms hälsningstal belyste S. O. V. ordförande M. Westerblom de första banbrytarna, kantor Johan Nyman och lektor Hans Pöhl's stora insatser i Svenskbygdens kulturliv och eleven Stenholm uppläste en dikt av E. A. Karlfeldt om fäderna. Härefter utdelades Birkasmärket till årets elever och lärare Samberg talade om våra gamla dialekters stora betydelse samt framhöll bl. a., att estlandssvenskarna ej kunna fortbestå utan sina fäderneärvda dialekter.

Mycket intressant var det arrangerade samtalet mellan en runö-, vormsö-, rikull- och rågöbo. Det var ej alltid lätt för nuckö- och vormsöbor att förstå, vad den gode runöbon hade att säga.

Det genomtrevliga programmet slutade med sång av elevkören och N.U.F.'s manskvar.

Forts. sid. 4

Elevfest på folkhögskolan.

tett samt uppfördes ett skådespel, vilket försökte framhålla renhetens betydelse i ett hem.

Efter kafferasten besökte gästerna utställningen av elevernas handarbeten och ritningar. "Välde fagor ärander, som ongfolke nufärtien får lär gära",

Syfföreningen

för lärummet samlas onsdagen den 11 maj kl. 5 e.m. hos fru Nilsson, Kentmanni 11-b—8.

yttrade en nucköbonde beundrande.

A/B C.V. HELJESTRAND, Eskilstuna

Etabl. 1808.

tillverkar **RAKKNIVAR** i högsta kvalité

är namnet, som garanterar verklig kvalitet å plogar och plogdelar

Herdina Lindebergs eftr.

Inneh.: Anna Sultan

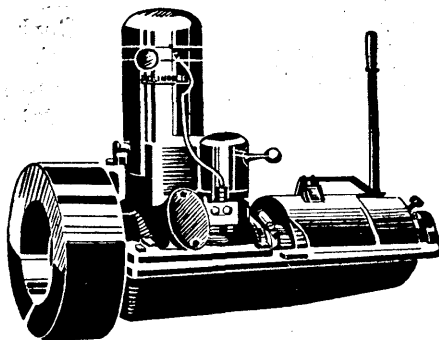
Stora Torget 3. Linköping Tel. 178
1:sta kl. Konditoriservering: Choklad,
Konfekt, Bakelser och Småbröd.

GEFLE MANUFAKTUR A.-B.

STRÖMSBRO

Utmärkta garner för fiskeriändamål
REKOMMENDERAS.

**Den lämpligaste
motorn
för östersjöfiske!**

BOLINDER'S RÅOLJEMOTOR

typ W3, 1-cyl. med backslag, 8—10 hk.

Billig i drift.

Pålitlig i alla situationer.

A.-B. BOLINDER-MUNKTELL, ESKILSTUNA, SVERIGE

Utgivare:

Svenska Odlingens Vänner

Redaktion:

M. Westerblom, ansvarig red.

A. Stahl.

A. Aspelin.

Rütli 3, Tallinn.

Tel. 470-08.

Prenumerationspris:

Inrikes

Utlandet

1 år Ekr 2:—

1 år Ekr. 4:—

1/2 " " 1:—

1/2 " " 2:—

A.-B. LYCKES SÖNER

Fiskebäckskil.

Konservfabrik för inläggning av finare anjovis och sillkonserver. Tel. 15.

Kinnaströms Väveri A.-B. Kinna

Randiga och rutiga bomullstyger, Bomullsflanell, Crepe-Frottéer, Poplin. Silkesblustyg Zefyr. Bolstervar, Cover. — Coat. Jacquardbolster Kadettyg, Möbeltyg.

**Njut av sol
och sommar**

vid de estländska badorterna:

Haapsalu**Pärnu****Narva-Jõesuu**

Rikssvenskar besök

Estlands Svenskbygd!

Broschyrer och upplysningar
om resor, priser och rabatter
lämnas av

Turismi Keskkorraldus**Eestis**

Raekoja plats 9, telef. 450-94

Tallinn — Estland.